

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/19/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6720201456
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Ján Gandžala, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6720201456.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu, v právnej veci navrhovateľky C.. R. N., G., nar. XX. februára XXXX, trvalým pobytom Q. XXX/XX, XXX XX E., právne zastúpenej Mgr. Denisou Madulovou, advokátkou, so sídlom Z. Kodálya 787/6, 924 01 Galanta, proti manželovi navrhovateľky W.. C. E., G., nar. XX. mája XXXX, trvalým pobytom E. X. XXX/XX, XXX XX D., právne zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária UHAL, s.r.o., so sídlom Štefana Moyzesa 9877/43, 960 01 Zvolen, IČO: 47 236 655, za ktorú koná advokát a konateľ JUDr. Maroš Uhaľ, o rozvod manželstva a o úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k maloletému dieťaťu B. E., nar. 6. apríla XXXX, trvalým pobytom ako matka, zastúpenému kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, o odvolaní navrhovateľky (matky) a manžela navrhovateľky (otca) proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 5P/72/2020-461 zo dňa 17. decembra 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Zvolen vo výroku o zverení maloletého B. E., nar. 6. apríla XXXX na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky (II. výrok), vo výroku o určení vyživovacej povinnosti otca W.. C. E., G., nar. XX. mája XXXX, voči maloletému (IV. výrok) a vo výroku o úprave styku otca s maloletým (V. výrok) v spojení so súvisiacimi výrokmi (VI. až VIII. výrok), p o t v r d z u j e .

II. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. 1. M. súd X. (ďalej aj „okresný súd“, resp. „súd prvej inštancie“, event. „prvoinštančný súd“) rozsudkom č.k. 5P/72/2020-461 zo dňa 17. decembra 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) rozviedol manželstvo C.. R. E., rod. N., G., nar. XX. februára XXXX a W.. C. E., G., nar. XX. mája 1983, uzatvorené dňa XX. októbra XXXX, zapísané v knihe manželstiev matričného úradu E. vo zväzku III., ročník 2015, na strane 67 pod poradovým číslom 5 (I. výrok). Maloletého B. E., nar. 6. apríla XXXX (ďalej aj „maloletý“) zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky (II. výrok) a rozhodol, že obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok (III. výrok). Otcovi maloletého W.. C. E., G., nar. XX. mája XXXX (ďalej aj „otec“) uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 150,- Eur mesačne splatným vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia (IV. výrok). Zároveň upravil styk otca s maloletým tak, že je oprávnený s ním sa stykať každý páry týždeň v roku od stredy od 16:30 hod. do nedele do 19:00 hod (V. výrok), s tým, že otec si maloletého prevezme a po ukončení styku odovzdá v mieste bydliska matky (VI. výrok) a matke uložil povinnosť maloletého k styku riadne pripraviť (VII. výrok). Obom rodičom uložil povinnosť oznámiť druhému rodičovi, ak sa styk nebude môcť zrealizovať a to najneskôr 24 hodín vopred (VIII. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (IX. výrok).

1. 2. V úvode odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančný súd konštatoval, že navrhovateľka - matka maloletého (ďalej - „navrhovateľka“ event. „matka“) sa návrhom podaným dňa 30. marca 2020 domáhala rozvodu manželstva a úpravy práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode. V návrhu poukázala na to, že s manželom - otcom maloletého (ďalej „manžel“ event. „otec“) nežijú v spoločnej domácnosti, túto opustila koncom decembra 2017 a od toho času žije s maloletým v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi v obci E.. Do manželstva vstupovala z citovej náklonnosti, s manželom niekoľko mesiacov bývali u jeho rodičov a následne sa odsťahovali do bytu vo vlastníctve manžela, svojpomocne rekonštruovali aj rodinný dom v meste D., do ktorého sa presťahovali v roku 2016. Navrhovateľka ďalej uviedla, že problémy vo vzťahu nastali už pred uzavretím manželstva; nosným problémom bol postoj manželovej matky a aj samotného manžela, ktorý bol názormi svojej matky ovplyvňovaný a bol pod jej neustálym nátlakom. Navrhovateľke a ich spoločnému dieťaťu nevenoval dostatok času. Postoj manželovej matky bol voči navrhovateľke odmietavý počas celej doby manželstva. Manžel potreboval neustálu prítomnosť svojej matky, riadil sa jej pokynmi, navrhovateľke zakazoval návštevu svojej rodiny ako aj udržiavanie priateľských vzťahov so svojimi bývalými spolužiakmi. Počas ich spolužitia sa viackrát stalo, že manžel odobral navrhovateľke mobilný telefón, aby nemohla byť v kontakte s rodinou a niekoľkokrát ju fyzicky napadol za prítomnosti maloletého. Navrhovateľka v návrhu poukázala aj na metódy výchovy maloletého zo strany otca, s ktorými sa nestotožňovala. Pred definitívnym odchodom zo spoločnej domácnosti z nej bola vyhodená už v marci 2017 matkou manžela, vrátila sa však späť v domnení, že sa manžel zmení, k čomu však nedošlo. Z manželstva pochádza maloletý, ohľadom ktorého bolo vedené konanie na Okresnom súde Galanta, v ktorom bolo vydané neodkladné opatrenie, ktorým uložil otcovi prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 150,- Eur mesačne až do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Krajský súd v Trnave zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti úpravy styku otca s maloletým. V tomto konaní o rozvod manželstva navrhovateľka žiadala, aby súd zveril maloletého do jej osobnej starostlivosti s tým, že obaja rodičia budú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok. Zároveň žiadala zaviazat' otca na platenie výživného na maloletého v sume 350,- Eur mesačne a pri úprave styku navrhla úpravu kopírujúcu úpravu v zmysle neodkladného opatrenia, teda každý páry týždeň v sobotu od 9:00 hod. do 19:00 hod. a každý nepárny týždeň vo štvrtok v čase od 15:30 hod. do 19:00 hod. V priebehu konania svoj návrh upravila a súhlasila s tým, aby maloletý strávil v domácnosti otca každý páry víkend v čase od soboty od 9:00 hod. do nedele do 19:00 hod. V súvislosti s maloletým uviedla, že tento od septembra 2019 navštevuje materskú škôlku vo E.. Medzi mesačné výdavky vynakladané na maloletého zahrnula náklady na stravu vo výške 270,- Eur mesačne z dôvodu histamínovej intolerancie maloletého, náklady na hygienické potreby v sume 60,- Eur, vitamíny 30,- Eur, cestovné náklady vo výške 10,- Eur, náklady na ošatenie 110,- Eur, náklady na materskú školu 44,- Eur a na rôzne aktivity v materskej škole v sume 10,- Eur. V súvislosti s nástupom maloletého do materskej školy mala zvýšené náklady na nákup ošatenia a hygienických potrieb vo výške 150,- Eur. Príležitostné nákupy, výdavky pri bežných ochoreniach, nákup kníh, výdavky vynakladané na kultúru, detské predstavenia a dovolenky vyčíslila na sumu 850,- Eur ročne. Keďže žije v spoločnej domácnosti svojich rodičov, prispieva im na domácnosť, pričom tieto jej mesačné náklady pozostávajú z nákladov na plyn vo výške 127,- Eur, na elektrinu vo výške 70,- Eur, na koncesionárske poplatky vo výške 4,64 Eur, na noviny Duel Press vo výške 15,10 Eur, na internet vo výške 16,60 Eur, na káblovú televíziu vo výške 23,90 Eur, náklady na vodu sú vo výške 40,- Eur polročne, daň za nehnuteľnosť je vo výške 28,69 Eur ročne a náklady na čistenie komína sú vo výške 4,20 ročne. Nakoľko je zamestnaná, zvýšili sa jej výdavky pozostávajúce z cestovných nákladov, výdavkov na ošatenie, stravu a osobné potreby na sumu približne 250,- Eur mesačne.

1. 3. Súd prvej inštancie ďalej poukázal na vyjadrenie manžela navrhovateľky k jej návrhu, v ktorom uviedol, že ich manželstvo je hlboko, vážne a trvalo rozvrátené; aj on priznal, že problémy vo vzťahu mali už pred uzavretím manželstva, kedy mu manželka robila rôzne „scény“, mala časté zmeny nálad, tieto však po čase odzneli. Ich vzťah sa začal komplikovať po svadbe, kedy sa navrhovateľka začala správať nekontrolovateľne, častokrát menila nálady, ničila veci, elektrospotrebiče, demolovala interiér domu; záchvaty hnevu sa stupňovali. Vyslovil podozrenie na psychickú poruchu navrhovateľky, nakoľko sa niekoľkokrát v jeho prítomnosti pokúsila otráviť liekmi a podrezať si žily nožničkami, v tomto stave sa bál nechať ju samú. Navrhovateľka absolvovala vyšetrenia, boli jej predpísané psychofarmaká s vysokým dávkovaním a vzájomnou kombináciou, tieto však odmietala užívať a jej nekontrolovateľné správanie pokračovalo, liečbu ukončila sama. Od tohto obdobia začala odchádzať zo spoločnej domácnosti na niekoľko dní až týždňov, čo vyvrcholilo 27. decembra 2017, kedy spoločnú domácnosť opustila aj s maloletým a už sa do nej nevrátila. Manžel ďalej uviedol, že maloletého môže navštevovať len na základe vydaného neodkladného opatrenia, cestuje za ním 156 kilometrov, navrhovateľka mu robí so stretávaním sa so synom problémy, vytvára rôzne prekážky, aby sa nemohol s maloletým stretnúť. V marci 2018

došlo aj k jeho fyzickému napadnutiu zo strany svokra (otca navrhovateľky). Poukázal aj na jazykovú bariéru, ktorú navrhovateľka medzi ním a maloletým vytvára tým, že s maloletým komunikuje výlučne po maďarsky. Konštatoval, že s rozvodom manželstva súhlasí. Žiadal však zveriť maloletého do striedavej osobnej starostlivosti, ktoré by sa realizovala v týždenných intervaloch od nedele do nedele, bez určenia vyživovacej povinnosti. Pracuje ako regionálny koordinátor pre banskobystriický kraj, pracuje z domu, žije vo vlastnom rodinnom dome, vedie riadny a usporiadaný život, za maloletým cestuje pravidelne v zmysle nariadeného neodkladného opatrenia. Dosahuje príjem vo výške 1.100,- Eur mesačne, V súvislosti s vyčíslením svojich nákladov uviedol, že platí výživné na maloletého vo výške 150,- Eur mesačne, mesačné výdavky na cestu za maloletým vyčíslil na sumu 258,- Eur, náklady na údržbu vozidla predstavujú sumu 155,80 Eur, náklady na bývanie a náklady spojené s bývaním predstavujú sumu 182,- Eur mesačne, výdavky na mobil, počítač a tlačiareň vyčíslil spolu na sumu 62,- Eur, náklady na stravu predstavujú sumu 260,- Eur. Konštatoval, že maloletý má v jeho domácnosti kompletne zariadenú detskú izbu, má tam aj oblečenie, obuv a hračky.

1. 4. Prvoinštančný súd poukázal aj na vyjadrenie kolízneho opatrovníka maloletého, ktorý uviedol, že nevidí dôvod pre nenariadenie striedavej osobnej starostlivosti, prípadne rozšírený styk otca s maloletým tak, ako ho navrhol otec, nakoľko maloletý s otcom dobre vychádza, otec sa mu venuje a snaží sa, aby mohol byť so synom čo najviac, týmto by sa eliminovala aj jazyková bariéra medzi otcom a synom. Zároveň konštatoval, že matka maloletého na styk s otcom nepripravuje a hovorí naňho výlučne po maďarsky. Kolízny opatrovník vo vyjadrení opísal aj vyhovujúce podmienky bývania otca maloletého.

1. 5. V súvislosti s rozhodnutím o rozvode manželstva prvoinštančný súd poukázal na zákonné znenia ustanovení § 23 ods. 1 a 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) a na konkrétne (presne špecifikované) skutočnosti na základe ktorých dospel k záveru, že sú splnené zákonné podmienky na rozvod manželstva a preto manželstvo rozviedol (I. výrok).

1. 6. V ďalšej časti odôvodnenia rozhodnutia súd prvej inštancie v súvislosti s návrhom otca na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti o maloletého konštatoval, že z vykonaného dokazovania výsluchom účastníkov konania, ale aj z pohovoru s maloletým a zo správ doložených do spisu ohľadom poradenského procesu prebiehajúceho na Okresnom súde Galanta dospel k záveru, že striedavá osobná starostlivosť u maloletého nie je na tento čas vhodná. Túto nevhodnosť videl najmä vo vzájomnej konfliktnnej komunikácii rodičov, ktorí nie sú schopní riešiť spolu ani základné otázky týkajúce sa maloletého. Konštatoval, že ak matka poukazovala na výraznú citovú väzbu medzi ňou a dieťaťom, táto je zrejmä a pochopiteľná vzhľadom na vek maloletého, ale aj na skutočnosť, že maloletý s ňou žije od decembra 2017 a s otcom má len obmedzenú možnosť stretávania sa. Maloletý je však pokojný, na prítomnosť otca reaguje spontánne a vo vzťahu k otcovi nemá žiadne zábrany. Prvoinštančný súd v tejto súvislosti uviedol, že pri striedavej osobnej starostlivosti je nevyhnutné, aby rodičia spolu ohľadom maloletého komunikovali, inak nemá zmysel. Z dôvodu komunikačnej bariéry medzi rodičmi striedavú osobnú starostlivosť nenariadil, napriek tomu, že tak na strane otca ako aj matky sú vytvorené vhodné podmienky pre jej výkon. Za účelom zistenia možnosti výkonu rodičovských práv a povinností formou striedavej osobnej starostlivosti o maloletého navrhol otec v priebehu konania doplniť dokazovanie nariadením nového znaleckého dokazovania, nakoľko na znalecký posudok č. 24/2019 vyhotovený PhDr. Katarínou Haidovou predložený navrhovateľkou v konaní na Okresnom súde Galanta, prvoinštančný súd pri rozhodovaní neprihliadal. Súd tento návrh na doplnenie dokazovania zamietol s odôvodnením, že znalecké dokazovanie by neúmerne predĺžilo spor a prehĺbilo krízu rodičov.

1. 7. Súd prvej inštancie neakceptoval ani návrh matky na úpravu styku otca s maloletým, v ktorom navrhovala, aby otec bol oprávnený stýkať sa s maloletým len každý páry víkend od soboty do nedele. Vzhľadom na skutočnosti zistené v priebehu konania a s poukazom na vek maloletého upravil styk otca s maloletým tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletým v čase od stredy popoludnia do nedele do večerných hodín. Pri rozhodovaní zobral do úvahy dôležitosť citovej väzby nielen vo vzťahu syna a matky, ale aj syna a otca, ktorý je dôležitý identifikačný vzor a odlúčenie maloletého od otca by mohlo mať vplyv na formovanie osobnosti maloletého. Týmto rozhodnutím sa súčasne snažil odbúrať obavy otca, že by zo strany matky a jej rodiny nebol u maloletého rozvíjaný slovenský jazyk. Vychádzajúc z preukázanej skutočnosti, že otec chodieval za maloletým pravidelne i napriek pomerne veľkej vzdialenosti spojenej s neúmernym časovým zaťažením, považoval za zrejmé, že má skutočný záujem podieľať sa na výchove maloletého a na zabezpečovaní starostlivosti o neho. Po zvážení všetkých okolností preto prvoinštančný súd zveril maloletého do osobnej starostlivosti matky, obom rodičom uložil oprávnenie zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok a upravil styk otca s maloletým od stredy do nedele.

1. 8. V odôvodnení rozhodnutia týkajúceho sa vyživovacej povinnosti otca voči maloletému prvoinštančný súd poukázal na to, že matka žiadala výživné na maloletého v sume 350,- Eur mesačne, pričom poukazovala na ňou špecifikované výdavky, ktorých výška je determinovaná i histamínovou

intoleranciou maloletého (zvýšené výdavky na jeho stravu). Prvoinštančný súd však v tejto súvislosti poukázal na správu z Ambulancie klinickej imunológie a alergológie Dunajská Streda, z ktorej vyplýva, že nízkohistamínová diéta nie je finančne náročnejšia oproti bežnej strave. Neakceptoval ani matkou vyčíslené náklady na hygienické potreby - plienky, ktoré už maloletý nenosí a ani na výdavky spojené s cestovaním raz ročne na vyšetrenie do imunologickej ambulancie v Dunajskej Strede. Prvoinštančný súd však neprihliadol ani na výdavky otca na počítač, tlačiareň a mobil. Keďže matka nijak neodôvodnila priznanie výživného na maloletého v ňou požadovanej výške, súdu prvej inštancie sa vzhľadom na vek maloletého javila byť suma 150,- Eur dostatočná, a to aj s prihliadnutím na výdavky otca, ktoré má v súvislosti s cestovaním za maloletým za účelom uskutočňovania styku a preto priznal výživné na maloletého v uvedenej výške.

1. 9. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. 1. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal otec v zákonom stanovenej lehote odvolanie, ktorým napadol výrok o zverení maloletého na čas po rozvedení do osobnej starostlivosti matky (II. výrok), výrok, ktorým mu bola určená vyživovacia povinnosť voči maloletému (IV. výrok), výrok o úprave jeho styku s maloletým (V. výrok) a s ním súvisiace výroky (VI. až VIII. výrok). Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v uvedenom rozsahu zmenil tak, aby bol maloletý zverený do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, ktorá sa bude realizovať v týždenných intervaloch tak, že on si maloletého prevezme každý párny týždeň v nedeľu o 18:00 hodine pred bydliskom matky a maloletého matke odovzdá každý nepárny týždeň v nedeľu o 18:00 hodine pred jej bydliskom, kde si matka maloletého prevezme. Uplatnil odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), teda tvrdil, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2. 2. V odôvodnení odvolania otec poukázal na to, že prvoinštančný súd neprihliadal na vypracovaný znalecký posudok č. 24/2019, s čím sa stotožňuje. V rámci konania však navrhol, aby prvoinštančný súd nariadil nové znalecké dokazovanie, avšak prvoinštančný súd tento jeho návrh zamietol s odôvodnením, že znalecké dokazovanie by neúmerne predĺžilo spor a prehĺbilo krízu medzi rodičmi. Nový znalecký posudok mal doplniť dokazovanie ohľadom zistenia možnosti výkonu striedavej osobnej starostlivosti.

2. 3. Následne namietal, že súd prvej inštancie neuviedol žiadny relevantný dôvod podložený dôkazným tvrdením, pre ktorý jeho návrh na nariadenie striedavej osobnej starostlivosti zamietol, a to napriek vyjadreniu pracovníčky kolízneho opatrovníka maloletého - Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, ktorá so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov súhlasila.

2. 4. V súvislosti s konštatovaním prvoinštančného súdu o vzájomných napätých vzťahoch s matkou maloletého otec uviedol, že nepopiera že vzťah medzi ním a matkou bol napätý, čo bolo spôsobené spôsobom, akým opustila spoločnú domácnosť. Uviedol, že v otázkach súvisiacich s maloletým vedia spolu komunikovať, ich komunikácia sa zlepšuje, čo je zrejme aj z dosiahnutia dohody ohľadom jeho styku s maloletým, ktorý je realizovaný každý druhý víkend aj s prespatím u neho. S matkou si pri preberaní a odovzdávaní maloletého vymenia informácie ohľadom syna, navzájom sa informujú o zdravotnom stave, náladách a zážitkoch maloletého. Z toho je zrejme, že vzťahy medzi ním a matkou už nie sú také problematické. Podľa jeho názoru, záver prvoinštančného súdu o existencii napätých a konfliktných vzťahov medzi rodičmi maloletého nevychádzal zo skutkového stavu v deň vyhlásenia rozhodnutia, ale zo stavu pred rozšírením styku, čo však nebolo správne.

2. 5. Otec v odvolaní v tejto súvislosti poukázal aj na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 266/10, ako aj na rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10CoP/34/2015 zo dňa 17. februára 2016, na základe ktorých dospel k názoru, že jediný prvoinštančným súdom uvedený dôvod na nenariadenie striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov o maloletého je týmito rozhodnutiami prekonaný, nakoľko nedostatočná komunikácia rodičov nemôže byť jediným dôvodom, pre ktorý súd nezverí maloletého do striedavej osobnej starostlivosti. Ak by mu bolo z dôvodu odmietania rozšíreného styku či odmietania úpravy striedavej starostlivosti o maloletého zo strany matky upreté priznanie striedavej osobnej starostlivosti či rozšíreného styku so synom len so strohým poukazom na konfliktnú komunikáciu medzi rodičmi, považoval by to za nespravodlivé.

2. 6. Ďalej otec v odvolaní namietal, že prvoinštančný súd v odôvodnení rozhodnutia neuviedol, či by striedavá osobná starostlivosť oboch rodičov o maloletého bola alebo nebola v záujme maloletého, nakoľko záujem maloletého je najdôležitejšou skutočnosťou pre rozhodovanie o striedavej starostlivosti.

Podľa jeho názoru, striedavá osobná starostlivosť by bola menej zaťažujúca ako pre maloletého, tak aj pre oboch rodičov, keďže by sa dieťa neodovzdávalo v strede týždňa, ale cez víkend, keď rodičia nemajú pracovné povinnosti. Pri striedavej osobnej starostlivosti by bolo jednoduchšie vybaviť pre maloletého aj škôlku.

2. 7. Vzhľadom k tomu, že v odvolaní navrhol, aby bola nariadená striedavá osobná starostlivosť oboch rodičov, navrhol, aby súd výživné neurčoval. Pre vyrovnanie platových pomerov medzi ním a matkou maloletého navrhol, že počas nariadenej striedavej starostlivosti by dieťa vyzdvihoval a odovzdával v mieste bydliska matky, aby táto nemala zvýšené náklady na cestovanie. Výšku výživného určeného v napadnutom rozsudku považuje vzhľadom na rozsah upraveného styku za vysokú, pričom argumentoval, že zo 14 dní sa o maloletého bude starať 5 dní a bude mať aj zvýšené náklady na cestovanie. V závere odvolania uviedol, že má záujem na tom, aby maloletý mohol chodiť do škôlky aj v okolí jeho miesta bydliska a takto vzniknuté náklady má v úmysle hradiť sám.

3. 1. Proti rozsudku súd prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie i matka, ktorá napadla výrok, ktorým bola otcovi určená vyživovacia povinnosť voči maloletému (IV. výrok) a výrok o úprave styku otca s maloletým (V. výrok). Konštatovala, že má za to, že súd prvej inštancie „bez náležitého zhodnotenia skutočného stavu veci a na základe vykonaných dôkazov nesprávne právne posúdil danú situáciu a nesprávne rozhodol vo veci.“ Navrhla, aby odvolací súd rozsudok prvoinštančného súdu v ňou napadnutých výrokoch zmenil tak, že otcovi uloží povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 350,- Eur mesačne, a jeho styk s maloletým upraví tak, že bude oprávnený stýkať sa s maloletým každý párný týždeň v roku od soboty od 9:00 hod. do nedele do 18:00 hod a každý nepárny týždeň vo štvrtok v čase od 15:30 hod. do 19:00 hod.

3. 2. V odôvodnení odvolania matka konštatovala, že otec mal možnosť pravidelne sa stýkať s maloletým aj pred nariadením neodkladného opatrenia, avšak navštívil ho len dvakrát. S maloletým trávil minimum času už v čase ich vzájomného manželského spolužitia. Záujem o neho začal prejavovať až po prvom pojednávaní na Okresnom súde Galanta. Jeho styk s maloletým sa kvôli jeho dominantnej povahe uskutočňoval v napätej atmosfére. Nevyužíval čas na to, aby sa venoval maloletému, ale namiesto toho ju obviňoval a vykrikoval na ňu v prítomnosti maloletého, čo tento psychicky ťažko znášal.

3. 3. Konštatovala, že či už v čase ich spoločného spolužitia s otcom, tak aj v súčasnosti zabezpečuje osobnú starostlivosť o maloletého ona ako matka a jej prítomnosť je pre maloletého samozrejmosťou a nevyhnutnosťou, a narušenie stabilného režimu maloletého môže mať na jeho zdravý vývoj negatívne následky. Namietala, že odlúčenie maloletého od nej ako matky, s ktorou od narodenia vyrastal, na 4,5 dňa by mu spôsobilo stres a napätie. Na nový režim - prespávanie u otca jednu noc - si ešte len zvyká. V tejto súvislosti zároveň namietala, že prvoinštančný súd nariadenú úpravu styku otca s maloletým odôvodnil len stroho, znalecký posudok č. 24/2019 odmietol akceptovať a uprednostnil vlastné zistenia pochádzajúce z jedného kontaktu s maloletým. V súvislosti s uvedeným znaleckým posudkom uviedla, že prvoinštančný súd pri svojom rozhodovaní síce aplikoval vyhlášku Ministerstva spravodlivosti č. 228/2018 Z.z. a stanovisko ministerstva, bližšie však nešpecifikoval, o ktoré jej ustanovenia svoje rozhodnutie opiera a na aké konkrétne stanovisko poukazoval. O vykonaní uvedeného znaleckého dokazovania rozhodol Okresný súd Galanta (v rámci konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému do rozvodu manželstva - poznámka odvolacieho súdu), avšak v tomto konaní prvoinštančný súd výsledky vyplývajúce z uvedeného znaleckého posudku odmietol akceptovať s poukazom na neodobornosť znalca. Rozsudok prvoinštančného súdu preto považuje za zmätočný a nepreskúmateľný. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5CoP/21/2015 zo dňa 6. mája 2015 a konštatovala, že Civilný sporový poriadok síce inštitúit kontrolného znaleckého posudku neupravuje, ale ani nevyklučuje podanie ďalšieho znaleckého posudku. Ak prvoinštančný súd neakceptoval ňou predložený znalecký posudok, mal postupovať v zmysle § 207 ods. 3 Civilného sporového poriadku. Následne uviedla, že súd prvej inštancie mal pri rozhodovaní z predloženého znaleckého posudku vychádzať, pričom poukázala na Prílohu č. 2 a č. 34 vyhlášky č. 228/2018 Z.z.

3. 4. Ohľadom výroku o úprave styku otca s maloletým namietala, že prvoinštančný súd sa nevysporiadal s jej námietkami, ktoré uviedla v priebehu konania, že rozšírený styk je možné realizovať len do času, kým maloletému nevznikne školská povinnosť, potom, t.j. v školskom roku 2021/2022, už nebude možný. V dôsledku rozhodnutia súdu prvej inštancie bude maloletý vytrhnutý z prostredia materskej školy, ktorú pozná a v domácnosti otca by sa musel adaptovať na nové prostredie. Napriek tomu, že je maloletý komunikatívny, nie je možné bez ďalšieho vyvodit', že je schopný zvládnuť styk u otca v rozsahu 4,5 dňa za sebou.

3. 5. Okrem toho namietala, že prvoinštančný súd nezobral do úvahy ňou uvádzané informácie, že otec počas styku s maloletým tohto nabáda proti nej a členom jej rodiny a maloletý po víkendoch strávenom s otcom vykrikuje na členov jej rodiny nevhodné slová. Zároveň uviedla, že otec až do nariadenia neodkladného opatrenia, t.j. 7 mesiacov, neprispieval na jeho výživu. Má za to, že motívom otca na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti je vyhýbanie sa plneniu vyživovacej povinnosti.

3. 6. V závere odvolania matka namietala, že súd prvej inštancie pri určovaní vyživovacej povinnosti prihliadol na otcom vyčíslené náklady, akceptoval aj jeho výdavky na maloletého vo výške 135,- Eur vynakladané za dva dni a dve poobedia, ale neprihliadol na jej náklady na maloletého vo výške 600 - 620,- Eur mesačne. Rozhodol jednostranne a v rozpore so záujmami maloletého, akceptoval otcom vyčíslené náklady na benzín vo výške 257,- Eur napriek tomu, že podľa jej výpočtov sú tie náklady 157,- Eur. V možnostiach a schopnostiach otca, ktorého mesačný príjem je viac ako 1.000,- Eur, je zabezpečiť pre svojho syna životnú úroveň, akú on sám užíva, a to prispievaním na výživu maloletého adekvátnou sumou zodpovedajúcou odôvodneným potrebám maloletého.

4. 1. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky k jej tvrdeniam ohľadom možnosti jeho stretávania sa s maloletým aj pred vydaním neodkladného opatrenia uviedol, že ak by mu matka styk s maloletým skutočne umožňovala, nepodával by návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Za nepravdivé označil aj jej tvrdenia týkajúce sa trávenia minimálneho času so synom už počas ich spolužitia. Podotkol, že už len skutočnosť, že od vydania neodkladného opatrenia precestuje každý mesiac viac ako 2.000 km a trávi hodiny v aute, aby mohol byť so synom, nasvedčuje tomu, že tvrdenia matky o jeho dominantnej povahe a neprispôsobivosti nie sú pravdivé. Navštevuje aj poradenské centrá, návštevu ktorých im ako rodičom maloletého odporučil súd a poskytuje im požadovanú súčinnosť.

4. 2. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky ďalej konštatoval, že matka v odvolaní síce uviedla, že maloletý potrebuje mať pri sebe rodiča, ktorý mu poskytne pocit bezpečia, neuviedla však, prečo by tento pocit nemohol mať ich syn pri oboch svojich rodičoch. Od septembra 2020 maloletý prespáva v jeho domácnosti každý párny víkend od soboty do nedele a nikdy sa nestalo, že by mal nejaký problém, býva v dobrej nálade, uvoľnený a šťastný. Maloletý má pri ňom vybudovaný pocit bezpečia.

4. 3. Ak matka v odvolaní uvádzala, že maloletý je vo veku, kedy potrebuje adaptačné obdobie na prispôbienie sa novým zmenám, tak v tejto súvislosti otec vyslovil názor, že to nie je maloletý, ktorý by nebol pripravený na zmeny v jeho živote, ale práve matka. On sa návrhom na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov nesnaží o vytlačenie matky zo života maloletého, ale považuje to za najlepší záujem maloletého, ktorý má právo vyrastať pri oboch rodičoch. Za zavádzajúce označil tvrdenia matky ohľadom nástupu maloletého na základnú školu, nakoľko maloletý bude mať v septembri 5 rokov, pričom povinná školská dochádzka je od šiesteho roku života dieťaťa.

4. 4. Vo vyjadrení k odvolaniu matky taktiež uviedol, že postup prvoinštančného súdu, ktorý neprihliadol na znalecký posudok č. 24/2019 zo dňa 10. septembra 2019 považuje za správny a zároveň konštatoval, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie v tejto časti odôvodnil vyčerpávajúco a logicky. Ďalšie znalecké dokazovanie bolo nariadené Okresným súdom Galanta na základe odporúčania ÚPSVaR Trnava, nakoľko matka maloletého neprejavila záujem o spoluprácu s referátom poradensko-psychologických služieb Trnava.

4. 5. Otec nepoprel, že 7 mesiacov neprispieval na výživu maloletého, avšak nebolo to z dôvodu, že k tomu nebol zaviazaný súdnym rozhodnutím, ale očakával, že matka sa s maloletým vráti. Poprel, že by jeho motívom na zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti bolo vyhýbanie sa plneniu vyživovacej povinnosti, pretože náklady by mal vyššie vzhľadom na vyzdvihovanie a odovzdávanie maloletého v mieste bydliska matky. Komunikácia s matkou sa podľa jeho vyjadrenia zlepšuje, styk maloletého počas štvrtku v nepárnom týždni mu je zo strany matky umožnený už od 9:00 hod. do 18:00 hod.

5. 1. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca zopakovala svoju argumentáciu uvedenú vo svojom odvolaní, že jej prítomnosť je pre maloletého nevyhnutnosťou, nakoľko pri sebe potrebuje rodiča, ktorý mu poskytne pocit bezpečia, maloletý je vo veku, v ktorom by mu neposkytnutie jeho základných životných potrieb a jeho náhle odlúčenie od matky na 4,5 dňa spôsobilo stres a napätie. Znovu poukázala aj na znalecký posudok č. 24/2019, na ktorý súd prvej inštancie síce neprihliadal, ale prihliadať naň mal ako na odborné vyjadrenie v predmetnej veci, a z tohto znaleckého posudku vyplýva, že maloletý nie je schopný zvládnuť styk u otca v rozsahu 4,5 dňa za sebou, odlúčenie od matky preňho môže mať nenapraviteľné negatívne následky.

5. 2. Za účelové a tendenčné označila tvrdenia otca uvedené v odvolaní ohľadom zlepšenia ich vzájomnej komunikácie. Poukázala na dominantnú a neprispôsobivú povahu otca, ktorý s ňou pri

preberaní a odovzdávaní maloletého nekomunikuje a nevymieňa si s ňou žiadne informácie. Otec odmieta rešpektovať, že ako matka má nezastupiteľnú biologickú funkciu pri starostlivosti o maloletého. Vybudovanie pocitu bezpečia a dôvery maloletého k otcovi bude vyžadovať trpezlivosť, pochopenie a prispôsobenie sa jeho potrebám, ktoré v takomto veku najvhodnejšie naplňa jeho matka.

5. 3. Záverom vyjadrenia matka poznamenala, že kolízny opatrovník maloletého, ktorý v danom prípade navrhol zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti, má hájiť záujem maloletého. Považuje za neakceptovateľné, aby nariadenie striedavej osobnej starostlivosti bolo aplikované a odporúčané len ako trest alebo nástroj pomsty pre rodiča za to, že opustil spoločnú domácnosť.

6. 1. Otec v replike konštatoval, že matka vo vyjadrení neuviedla žiadne nové skutočnosti a tvrdenia. Zopakoval argumentáciu, ktorú uviedol už vo svojom odvolaní, že nevidí dôvod, prečo by maloletý nemal mať pocit bezpečia pri oboch rodičoch, jeho styk s maloletým počas víkendov prebieha bez problémov. Je toho názoru, že predstavy matky a jej návrhy nesmerujú k postupnému rozširovaniu jeho styku s maloletým, naopak, tieto návrhy sú vo vzťahu k nemu obmedzujúce. Výsledky znaleckého posudku č. 24/2019, na ktoré sa matka stále odvoláva, sú neaktuálne a nie je možné na ne prihliadať.

6. 2. V súvislosti s tým, že matka označila jeho tvrdenie o zlepšení vzájomnej komunikácie rodičov za tendenčné uviedol, že s matkou sa po prvýkrát dohodli s kým a ako bude maloletý tráviť vianočné sviatky, poukázal aj na dohodu o rozšírení styku s maloletým každý nepárny štvrtok namiesto určeného času od 15:30 hod. do 19:00 hod. na čas od 9:00 hod. do 19:00 hod. Nesúhlasil s jej tvrdením, že s ňou nekomunikuje a neodovzdáva jej informácie o maloleťom a o priebehu styku. Konštatoval, že o maloletého má skutočný záujem a skutočnosť, že nežiadal o zverenie maloletého do jeho výhradnej osobnej starostlivosti nasvedčuje tomu, že nemá záujem o to, aby bol maloletý ukrátený o jedného z rodičov a nejde ani o pomstu ako tvrdí matka.

7. 1. Matka v replike k vyjadreniu otca uviedla, že v konaní na Okresnom súde Galanta otec pokračuje v jej osočovaní a obviňovaní. Ďalej uviedla, že maloletý u otca prespáva jednu noc od polovice septembra 2020 a na nový režim si len zvyká, potrebuje adaptačné obdobie na prispôsobenie sa zmenám a toho času ešte nie je schopný zvládnuť styk u otca v rozsahu 4,5 dňa bez jej prítomnosti. V ďalšej časti vyjadrenia poukazovala na priebeh konania na Okresnom súde Galanta, na tam vykonané znalecké dokazovanie a na závery z neho vyplývajúce. Vyjadrila sa aj k nákladom otca na cestovanie.

7. 2. Následne podala matka ďalšie vyjadrenie, ktorým reagovala na vyjadrenie otca a rovnako ako v predchádzajúcich podaniach opakovane zdôraznila, že práve ona zabezpečovala maloleťmu osobnú starostlivosť od narodenia a jej prítomnosť pri maloleťom je preňho samozrejmosťou, maloletý potrebuje vo svojom živote stabilitu a režim, súčasťou ktorého je matka, vybudovanie pocitu bezpečia a dôvery maloletého k otcovi si vyžaduje trpezlivosť, pochopenie a prispôsobenie sa otca potrebám maloletého. Uviedla, že maloletý pred odchodom k otcovi počítá dni, kedy sa k nej vráti a je preňho nepredstaviteľné byť od nej odlúčený na 4,5 dňa. Maloletý je pod psychickým nátlakom zo strany otca, ktorý svoj vzťah so synom nerozvíja. Tieto závery vyvodila z dokazovania vykonaného v priebehu konania vedeného na Okresnom súde Galanta. Vyjadrila sa opäť aj ku komunikácii s otcom maloletého, ktorá sa podľa nej nezlepšila. Otec v tomto smere zavádza. Neinformuje ju o žiadnych skutočnostiach týkajúcich sa maloletého.

8. 1. Otec doručil podanie, v ktorom oznámil, že sa s podaniami matky oboznámil, bližšie sa k nim už nevyjadruje, nakoľko nechce, aby dochádzalo k zbytočným prietahom v konaní. Zotrval na svojich doterajších podaniach.

8. 2. V ďalšom podaní uviedol, že sa s matkou dohodli na adaptačnej fáze pre maloletého, v zmysle ktorej je oprávnený sa s maloletým stretávať každý párný týždeň od piatku od 16:00 hod. do nedele do 19:00 hod. a každý nepárny týždeň vo štvrtok od 15:30 hod. do 19:00 hod. Maloletý už s ním strávil tri víkendy a s novým režimom nemal žiadny problém, za toto obdobie sa nestalo, že by mal s matkou maloletého konflikt alebo že by nebola ochotná mu maloletého odovzdať.

9. Po predložení veci odvolaciemu súdu bolo do spisu doručené podanie z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, v ktorom kolízny opatrovník maloletého konštatuje, že striedavá osobná starostlivosť je v najlepšom záujme maloletého a preto navrhol rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch týkajúcich sa úpravy styku zmeniť a nariadiť striedavú osobnú starostlivosť, prípadne určiť stretávanie sa maloletého s otcom v čo najvyššej miere, nakoľko maloletý potrebuje otcovský vzor.

10. Navrhovateľka doručila odvolaciemu súdu ďalšie vyjadrenie vo veci, opäť sa nestotožnila s otcom uvádzanými skutočnosťami o zlepšení komunikácie tvrdiac, že tento ju napriek prísľubu neinformuje o veciach týkajúcich sa maloletého, opísala priebeh vyšetrení maloletého u lekárov, správanie sa otca pred psychologičkou na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta. Uviedla, že styk otca s maloletým sa realizuje podľa dohody, ale nie je bezproblémový, maloletý je u svojho otca pod tlakom, otec maloletého pripravuje na pohovory a vnucuje mu, aby vypovedal, že chce byť v striedavej osobnej starostlivosti s čím sa jej maloletý zdôveril. Maloletý večer pred stykom plače, že nechce u otca prespať dva dni, po návrate od otca nie je s matkou ochotný komunikovať, je odmietavý, má hysterické reakcie.

11. Otec v ďalšom podaní informoval odvolací súd, že napriek vydanému rozsudku Okresným súdom Galanta zostala starostlivosť o syna nezmenená a styk s maloletým prebieha každý nepárny týždeň od piatku od 16:00 hod. do nedele do 18:00 hod. a každý párný týždeň vo štvrtok od 15:30 hod do 19:30 hod., s matkou sa dohodli na rozšírení styku nad rámec tohto režimu. Syn sa na stretnutia s ním teší a prosí ho, aby s ním mohol ostať dlhšie. Zlepšila sa aj komunikácia s matkou.

12. Matka ako aj otec ďalej predkladali odvolaciemu súdu množstvo písomných podaní s prílohami, a to či už kópie podaní predkladaných v konaní vedenom na Okresnom súde Galanta, resp. Krajskom súde v Trnave, zápisnice z pojednávania, e-mailové komunikácie, výpovede svedkov, ako aj správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Galanta a Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen. S týmito vyjadreniami, podaniami a ich prílohami sa odvolací súd oboznámil, avšak v záujme hospodárnosti konania ich obsah nepremietol do písomného vyhotovenia rozhodnutia, nakoľko v nich tak matka ako aj otec uvádzali totožné skutočnosti ako v predchádzajúcich rozsiahlych písomných vyjadreniach a vyvracali tvrdenia druhého rodiča.

13. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanoveniami § 65 a § 66 C.m.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario s použitím § 219 ods. 3 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti, t.j. vo výroku o zverení maloletého na čas po rozvede do osobnej starostlivosti matky (II. výrok), vo výroku o určení vyživovacej povinnosti otca voči maloletému (IV. výrok) a vo výroku o úprave styku otca s maloletým (V. výrok) v spojení so súvisiacimi výrokmi (VI. až VIII. výrok) podľa § 387 ods.1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

14. 1. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

14. 2. Podľa § 387 ods. 2 C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

15. Po oboznámení sa s obsahom spisu a po preskúmaní odvolaní napadnutého rozhodnutia prvoinštančného súdu a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je vecne správne. Odvolací súd (v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 387 ods. 2 C.s.p.) sa v zásade v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením jeho rozhodnutia, ktoré je dostatočne podrobné, ale je i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadava so všetkými relevantnými skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritéria odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 C.s.p..

16. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 C.s.p. reagujúc na argumentáciu odvolateľov poukazuje na nasledujúce najzásadnejšie aspekty:

17. Ako už bolo konštatované, matka sa domáha zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti a súhlasila s úpravou styku otca s maloletým tak, aby maloletý strávil v domácnosti otca každý párný víkend v čase od soboty od 9:00 hod. do nedele do 19:00 hod. Otec sa domáhal zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov. Vzhľadom na túto skutočnosť bolo potrebné primárne skúmať vhodnosť prípadnej striedavej osobnej starostlivosti pre maloletého, čo súd prvej inštancie realizoval.

18. 1. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine: V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas

po rozvoде, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

18. 2. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine: Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

18. 3. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine: Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

19. Z ustanovenia § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ktoré je hmotnoprávnej povahy, vyplýva, že na jeho základe možno rozhodnúť o zverení dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak skutkové okolnosti prípadu možno subsumovať pod toto zákonné ustanovenie. V opačnom prípade prichádza do úvahy právne posúdenie podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine (ktoré je takisto hmotnoprávnej povahy), teda zverenie dieťaťa, resp. detí do výlučnej osobnej starostlivosti niektorého z rodičov, prípadne inej osoby. Základom pre hmotnoprávne posúdenie otázky, či má byť dieťa zverené do striedavej starostlivosti obidvoch rodičov (podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine) alebo do výlučnej starostlivosti jedného z rodičov (podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine), sú spoľahlivé skutkové zistenia o tom, čo je v záujme dieťaťa. Samotný myšlienkový proces subsumovania zisteného skutkového stavu pod niektoré z citovaných hmotnoprávných ustanovení treba považovať za právne posúdenie veci. Inými slovami, vyvodenie záverov o tom, čo je na základe zistených podstatných skutočností v najlepšom záujme dieťaťa, treba považovať za právne posúdenie veci.

20. 1. V prejednávanej prípadnej súd prvej inštancie vyslovil právny záver, že nariadenie striedavej osobnej starostlivosti nie je v aktuálnej dobe vhodné a teda nie je v záujme maloletého. Za zásadnú relevantnú skutkovú okolnosť odôvodňujúcu vyslovenie tohto záveru považoval najmä vzájomnú konfliktnú komunikáciu rodičov a s tým spojenú neschopnosť dohodnúť sa v zásadných otázkach týkajúcich sa maloletého.

20. 2. Pokiaľ prvoinštančný súd považoval za relevantnú skutkovú okolnosť pre ktorú nariadenie striedavej osobnej starostlivosti nie je v záujme maloletého vzájomnú konfliktnú komunikáciu rodičov a s tým spojenú neschopnosť dohodnúť sa v zásadných otázkach týkajúcich sa maloletého, tak v tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že úroveň vzájomných vzťahov rodičov a schopnosť ich vzájomnej komunikácie predstavuje dôležitý faktor pri realizácii príslušnej úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, vrátane realizácie striedavej osobnej starostlivosti. Uvedené však nemožno interpretovať tak, že podmienkou striedavej osobnej starostlivosti sú ideálne a harmonické vzťahy medzi rodičmi maloletého dieťaťa. Vo väčšine prípadov je prirodzené, že medzi rodičmi maloletého pretrvá určitá miera napätia, nezhody a antipatie (najmä v prípade, ak ukončili vzájomné spoluzitie), tieto negatívne aspekty by však nemali prekročiť rozumnú mieru, negatívne ovplyvňujúcu fyzický a psychický vývoj maloletého. Uvedená skutočnosť však sama osebe nepredstavuje prekážku pre zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. Rozhodujúca je intenzita napätia a nezhôd a tiež hodnotenie tejto skutočnosti v kontexte s ďalšími okolnosťami, ktoré je potrebné vyhodnotiť v každom individuálnom prípade. V prejednávanej prípadnej zo vzájomných vyjadrení rodičov, ale i z vykonaného dokazovania vyplýva pomerne značná „problémovosť“ v ich vzájomnej komunikácii, ktorá pramení s najväčšou pravdepodobnosťou zo vzájomnej animozity. Čo je ale podstatné, v konaní nebolo preukázané, že by tento deficit vo vzájomnej komunikácii rodičov negatívne ovplyvnil fyzický, eventuálne psychický vývoj maloletého, prípadne, že by u neho vyvolal odmietanie alebo averziu voči niektorému z rodičov, čo najlepšie preukazuje samotný osobný pohovor s maloletým realizovaný prvoinštančným súdom na pojednávaní dňa 17. decembra 2020. Ako už bolo uvedené, vzájomná konfliktná komunikácia rodičov sama osebe nepredstavuje prekážku pre zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. V prejednávanej prípadnej však odvolací súd považuje za zásadnejšiu okolnosť odôvodňujúcu záver, že v aktuálnej dobe nariadenie striedavej osobnej starostlivosti nie je v záujme maloletého je skutočnosť, že maloletý je v určitom adaptačnom procese, v rámci ktorého si musí

postupne zvykať na dlhší pobyt bez matky v pre neho ešte stále novom výchovnom prostredí (t.j. v domácnosti otca) a vzhľadom na jeho vek nie je vhodné tento proces násilne urýchľovať, pretože by to v konečnom dôsledku mohlo mať negatívny efekt v tom, že postupne sa vyvíjajúce citové a sociálne väzby maloletého na otca by mohli byť necitlivým urýchľovaním tohto adaptačného procesu narušené. Otec by si mal byť toho aspektu vedomý a k prípadnému rozširovaniu styku by mal pristupovať uvážene a citlivo.

20. 3. Podľa názoru odvolacieho súdu, prvoinštančným súdom nariadený rozsah styku vytvára dostatočný priestor na postupné posilnenie citových a sociálnych väzieb maloletého na otca a na jeho postupné, citlivé a nenásilné adaptovanie sa na výchovné prostredie otca. V súvislosti s odvolacou argumentáciou matky (týkajúcou sa rozsahu nariadeného styku) odvolací súd uvádza, že vek maloletého už nielenže objektívne umožňuje takýto rozsah styku, ale z hľadiska ďalšieho zdravého vývoja osobnosti maloletého je priam žiadúce, aby už nebol fixovaný len na ňu. Pokiaľ v odvolaní argumentovala, že „narušenie stabilného režimu maloletého môže mať na jeho zdravý vývoj negatívne následky“, tak v tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že jednak neuviedla žiadnu konkrétnu okolnosť, ktorá by objektívne spochybňovala, že otec nie je schopný zabezpečiť stabilný režim, na ktorý je maloletý zvyknutý, a okrem toho, ide o de facto špekulatívne konštatovanie („môže mať“), ktoré okrem jej subjektívneho pocitu z ničoho objektívne nevyplýva.

20. 4. Aj keď v prejednávanej veci nesúhlas matky so striedavou osobnou starostlivosťou nebol dôvodom, pre ktorý nedošlo k nariadeniu striedavej osobnej starostlivosti, odvolací súd pre úplnosť uvádza, že nesúhlas jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti nemôže byť sám osebe rozhodujúci faktor, nakoľko legitímnym dôvodom na odopretie striedavej osobnej starostlivosti nemôže byť ochrana práv druhého rodiča, pretože tento nemá žiadne silnejšie právo na starostlivosť o deti. Vychádzajúc z uvedeného, je potrebné v každom jednotlivom prípade dôkladne skúmať dôvody nesúhlasu, t. j. či ide o opodstatnené dôvody, alebo len o svojvoľný a objektívne neopodstatnený nesúhlas rodiča, ktorý môže prameniť z jeho subjektívnych pocitov a želaní. V opačnom prípade by jeden z rodičov mohol jednoducho mariť a sabotovať zverenie maloletého dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti. /Vid' napr. Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. augusta 2017, č.k. II. ÚS 361/2016-63/.

20. 5. Pokiaľ otec v odvolaní namietal, že prvoinštančný súd zamietol jeho návrh na nariadenie nového znaleckého dokazovania, ktoré by malo „doplniť dokazovanie ohľadom zistenia možnosti výkonu striedavej osobnej starostlivosti“, tak v tejto súvislosti sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie (vid' bod 5. 3. odôvodnenia) a navyše dodáva, že „zistenie možnosti výkonu striedavej osobnej starostlivosti“ je otázka právna a nie odborná.

20. 6. Z uvedeného vyplýva, že v prejednávanej veci nariadenie striedavej osobnej starostlivosti nie je v záujme maloletého a naopak zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky a nariadený rozsah styku otca s maloletým zohľadňuje všetky relevantné aspekty vyplývajúce z vyššie citovaného ustanovenia § 24 ods. 1 a 4 Zákona o rodine. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zverení maloletého na čas po rozvede do osobnej starostlivosti matky (II. výrok) a vo výroku o úprave styku otca s maloletým (V. výrok) v spojení so súvisiacimi výrokmi (VI. až VIII. výrok) ako vecne správny potvrdil.

21. 1. Odvolací súd považuje za vecne správne i rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 150,- Eur mesačne splatným vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky, počnúc dňom právoplatnosti rozhodnutia o rozvede (IV. výrok). Aj toto rozhodnutie prvoinštančný súd zdôvodnil náležitým spôsobom, s ktorým sa odvolací súd v zásade stotožňuje. V reakcii na odvolaciu argumentáciu matky zdôrazňujúc správnosť napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 C.s.p.) odvolací súd konštatuje, že určené výživné zodpovedá odôvodneným potrebám maloletého, ktoré sú objektívne dané jeho vekom a zdravotným stavom, zároveň zohľadňuje i objektívne možnosti, schopnosti a majetkové pomery otca, ako osoby povinnej platiť výživné, a taktiež zohľadňuje rozsah upraveného styku otca s maloletým (8 dní v mesiaci), počas ktorého otec logicky zabezpečuje všetky osobné potreby maloletého, a zohľadňuje i skutočnosť, že náklady s dopravou maloletého pri realizácii styku znáša výlučne otec.

21. 2. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie i v uvedenom výroku.

22. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ustanovenia § 52 C.m.p. a preto rozhodol, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolaateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).